

nummer rev 00
datum 2-11-2011
aan RvR Limburg C.V.
van L.E.Dinger
kopie
project
projectnummer 200163
betreft Quickscan Flora en Fauna Jacob Poelsweg te America

Inleiding

RvR Limburg C.V. heeft het voornemen een woning te realiseren aan de Jacob Poelsweg te America in de Gemeente Horst aan de Maas. Het plangebied betreft een gebied van 1.000 m² dat is gelegen in landelijk gebied. Het plangebied aan de Jacob Poelsweg te America bestaat alleen uit landbouw grond. Het aanwezige biotoop vormt leefgebied voor beschermde soorten.

Gebiedsomschrijvings

Bureaustudie natuurwaarden

Het plangebied ligt binnen het kilometerhok x:195/y:383. Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in het kilometerhok x:195/y:383 kunnen worden aangetroffen, zijn de landelijke databases voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop door vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. Telvee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Tevens zijn de natuurgegevens van de provincie Limburg geraadpleegd. Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Volgens telmee.nl en waarneming.nl komt in het plangebied voornamelijk soorten voor van de soortgroepen zoogdieren en vogels. Volgens de kartering van de provincie Limburg komt in het plangebied geen beschermde broedvogels en planten voor (zie figuur 1 en 2).

Figuur 1 en 2: kartering beschermde soorten broedvogels (cirkels) en planten (driehoeken) ten opzichte van het plangebied (groen vierkant). Bron: website provincie Limburg.

Het plangebied heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de Natuurbeschermingswet 1998 en is niet gelegen in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Terreinbezoek

Het plangebied is op 14 september 2011 bezocht.

Op basis van de bureaustudie en het aangetroffen biotoop is een beeld te krijgen van het voorkomen van beschermde soorten. Het volgende biotoop is aangetroffen:

- Akker

Hieronder volgt een beschrijving van het aanwezige biotoop en de beschermde soorten die kunnen worden verwacht.

Akker

Het plangebied ligt in een agrarisch gebied met akker (courgette en knolraap). De akker is gezien de voedselrijkdom en het intensief agrarisch gebruik floristisch weinig interessant. De akker, met name de randen, is geschikt voor algemeen voorkomende muizen. Hierbij gaat het naar verwachting vooral om de veldmuis en aardmuis. Overige kleine zoogdieren, zoals haas, konijn, wezel, hermelijn, bunzing en mol zijn niet waargenomen, maar kunnen in dit biotoop eveneens aanwezig zijn. De bureaustudie wijst uit dat de das in de omgeving van het plangebied voorkomt. Het aangetroffen biotoop is echter niet geschikt voor de das dus een actuele bewoning van het plangebied is uitgesloten.

De akker is een geschikt biotoop als foerageergebied voor vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Foto 1 en 2: Akker met courgette en knolraap.

De akker kan in het voorjaar worden gebruikt als broedplaats door akkervogels als veldleeuwerik, grasmus en graspieper. Er zijn geen jaarrond beschermde vogelnesten aangetroffen.

Door de aanwezigheid van de watergangen nabij het plangebied worden in de akker amfibieën verwacht. De bruine kikker en de gewone pad kunnen in landbiotoop worden aangetroffen. Deze soorten overwinteren in holletjes in de bodem, onder bladafval, takkenhopen of stenen. De bureaustudie wijst uit dat reptielen in de omgeving van het plangebied voorkomen. Het aangetroffen biotoop is voor de soorten niet geschikt.

Voor de aanleg van de woning wordt de akker voor een klein deel (1000 m²) vergraven.

Waargenomen en te verwachten beschermde soorten

Uit de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek blijkt dat in het plangebied beschermde soorten voor kunnen komen. Het gaat hier om soorten die algemeen voorkomen in Nederland.

Algemene soorten

Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingbesluit bij artikel 75 Flora- en faunawet van kracht. Voor de algemene soorten van Tabel 1, te weten: veldmuis, aardmuis, bosmuis, haas, konijn, hermelijn, wezel, bunzing, mol, bruine kikker en gewone pad geldt sindsdien een vrijstelling voor artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Strikt beschermde soorten

Voor strikt beschermde soorten van Bijlage (II) en IV van de Habitatrichtlijn en Bijlage 1 AMvB art.75 Flora- en faunawet - Tabel 3: gewone dwergvleermuis en laatvlieger geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Voor deze soorten is een ontheffing nodig indien verbodsbepalingen worden overtreden. Voor bovengenoemde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat voor een ruimtelijke ingreep alleen ontheffing kan worden verleend indien deze wordt aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
- Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e).

Indien de werkzaamheden effect hebben op de bovengenoemde soorten uit Tabel 3 is een ontheffing nodig. De ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan vier criteria (zware toets):

- 1) In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- 2) Is er een wettelijk belang?
- 3) Is er andere bevredigende oplossing/alternatief?
- 4) Komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding?

De criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle vier moet voldaan zijn).

Voor het verontrusten en verlies van leefgebied van strikt beschermde soorten kan een aanvullend compensatieplan noodzakelijk zijn, waarin in detail mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgewerkt.

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3 van de Flora- en faunawet; alle vogels zijn in Nederland beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord zijn verboden.

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Hiervoor is geen standaardperiode, het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Indien de werkzaamheden effect hebben op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Voor deze soorten* is geen ontheffing nodig, indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden of maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat deze soorten zich vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mag van deze soorten het nest worden verplaatst of verwijderd.

** Een deel van deze soorten zijn ondergebracht in categorie 5 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Hoewel het onderbrengen van deze soorten op deze lijst anders doet vermoeden is de vaste rust- en verblijfplaats van deze vogels niet jaarrond beschermd. Dit betreffen namelijk vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor gebroed hebben of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.*

Toetsing effecten planontwikkeling

Bij de toekomstige inrichting van het plangebied verdwijnt het aanwezige biotoop in de vorm van akker.

Vogels

De akker is een geschikte broedplaats voor akkervogels. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Indien de aanleg van de woning plaatsvindt in het broedseizoen (in de periode 15 maart - eind juli) dan worden daarbij veelal broedende vogels verstoord. Buiten het broedseizoen treedt enige verstoring op, dit resulteert alleen in het opvliegen van betreffende vogels. Alle broedvogels zijn beschermd. Wettelijk gezien is het niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Indien de werkzaamheden in de periode september - maart aanvangen is sprake van een permanente verstoring, voordat vogels tot broeden komen. Door deze verstoring zullen broedvogels het plangebied mijden als broedplaatsen.

Conform de zorgplicht is het van belang om voor het broedseizoen, vegetatie te verwijderen. Hierdoor zijn geen effecten op (broed)vogels tijdens het broedseizoen.

De gunstige staat van instandhouding van de in het plangebied voorkomende of verwachte vogelsoorten zal niet worden aangetast wanneer werkzaamheden buiten het broedseizoen aanvangen.

Zoogdieren

De werkzaamheden kunnen met name schade veroorzaken aan algemene muizen en spitsmuizen. Deze schade is maar moeilijk te voorkomen, omdat deze soorten bij onraad hun hol in vluchten en zich bij gunstige omstandigheden nagenoeg het hele jaar voortplanten. Ze leven echter geen van allen in kolonies. Door deze solitaire levenswijze, het betrekkelijk kleine oppervlak aan biotoop en de hoge reproductiesnelheid zal de schade zeer beperkt zijn. De gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten komt niet in het gedrang.

Effecten op kleine zoogdieren zoals muizen kunnen worden beperkt door gefaseerd te werk te gaan. Dit houdt in dat eerst de vegetatie wordt gekapt, gemaaid of verwijderd, alvorens in een later stadium met afgraven/verwijderen topklaar te beginnen. Het hierdoor eerst minder geschikt gemaakte leefgebied kan dan tijdig door de aanwezige zoogdieren worden verlaten. Ten aanzien van deze soorten geldt dat ze niet tijdens de winterslaap mogen worden verstoord door het verwijderen van vegetatie. Dat betekent dat de aanwezige vegetatie in de periode van eind september tot half november zou moeten worden verwijderd.

Grotere zoogdieren, als de hermelijn, wezel, bunzing en mol hebben grote leefgebieden en zullen tijdens de werkzaamheden het plangebied mijden. In de omgeving is voldoende geschikt leef- en rustgebied aanwezig voor deze soorten. Effecten op populatieniveau van deze soorten worden niet verwacht.

In het plangebied worden enkele strikt beschermde vleermuissoorten verwacht. Wanneer sprake is van het verstoren en aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageerplaatsen zijn maatregelen noodzakelijk. Door de aanleg van de bebouwing wordt de moestuin verwijderd dat mogelijk als foerageergebied door vleermuizen wordt gebruikt. In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende foerageergebied voor vleermuizen aanwezig.

De gunstige staat van instandhouding van de zoogdieren zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

Amfibieën

De akker maakt mogelijk onderdeel uit van het landbiotoop van algemene amfibieënsoorten in de directe omgeving. Het gaat hier om soorten als de bruine kikker en gewone pad. De soorten maken gebruik van het plangebied bij hun trek naar de voortplantingswateren rond het voortplantingsseizoen (maart tot en met juli). De voortplantingswateren in de directe omgeving zijn de watergangen nabij het plangebied. Na de voortplanting verlaten sommige amfibieën het water om het landbiotoop op te zoeken en om te overwinteren. Zij overwinteren in holletjes in de bodem, onder bladafval, takkenhopen of stenen. Indien de werkzaamheden buiten de voortplantingstijd en overwintering worden uitgevoerd is de schade beperkt. De ingreep heeft geen effecten op populatieniveau.

De gunstige staat van instandhouding van amfibieën zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

Conclusie en aanbevelingen

Conclusie

Het resultaat van de quickscan is dat zich in het plangebied geen strikt beschermde soorten bevinden die de voorgenomen aanleg van de woning kan beïnvloeden. In het kader van het opstellen van een bestemmingsplanprocedure zijn er vanuit flora en fauna geen belemmeringen voor de aanleg van de woning.

Algemene soorten

Sinds de inwerkingtreding van het Vrijstellingsbesluit geldt voor de groep van algemene soorten een vrijstelling van de ontheffingsplicht. De aangetroffen en verwachte soorten in het plangebied die effecten ondervinden van de voorgenomen ingreep vallen onder deze groep van algemene soorten. Er hoeft dan ook geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd voor uitvoering van de werkzaamheden.

Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

Werken buiten kwetsbare periode

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en zoogdieren nog niet in winterslaap zijn. Indien voorbereidende werkzaamheden, bijvoorbeeld bouwrijp maken, in die periode worden uitgevoerd, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Werken in kwetsbare periode

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen worden verwijderd, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen.

Tot slot

De voorliggende memo is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden en een verkennend terreinbezoek.

memonummer: rev 00

betreft: Quicksan Flora en Fauna Jacob Poelsweg te America

Een dergelijk onderzoek kan niet geheel uitsluiten, dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, (strikt) beschermde soorten worden aangetroffen. Gezien het gebruik en de kennis van aanwezige natuurwaarden in het plangebied worden de risico's op verstoring van beschermde soorten als minimaal ingeschat. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving.